

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 41 (136)

«Наше Життя», 3. листопада 1947

ЦІНА 1 НМ.
УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК

РІК III

Лік проти диктатури

Народи англо-саксонських держав (Англія та північна Америка) мають між іншими націями світа найбільшу політичну культуру. В цих країнах віддавна місно стойть демократичний лад і народ вибирає вільними голосами послів до парламенту. Більшість рішає про те, який має бути уряд.

Англо-сааксонські народи дивуються, що в деяких країнах світа ще панує диктатура. Вони вірять, що демократичний лад таки найкращий, бо забезпечує вільність думки, слова, віри і свободу рішення в державних справах. Ці народи не вірять у непомильність однієї партії або однієї особи (диктатора) а думають, що державні справи треба рішати громадою («громада-великий чоловік») після солідного обговорення, дискусії і критики.

Коли 1941 року Гітлер оголосив Америці війну, то американці взялися до цієї справи поважно. Вони хотіли показати світові, що демократія сильна не тільки в ідеї, але що вона дужча від диктатури і на ділі. Коли в боях з американцями попадали в полон німецькі вояки, їх візвозили за океан в Америку. Там жили ті вояки в таборах для полонених. Американці знали, що багато німців були фанатичними прихильниками Гітлера. Боротися своєю пропагандою з нацизмом у таборах німецьких полонених вважали за недоцільне. Вони рішили зробити інакше. Лишили німецьким полоненим самоуправу: живіть собі так, як вам погобається!

Німецька «самоуправа» в таборах для полонених була така сама, як у тодішній Німеччині: всіми справами завідували самі партійці-нацисти. Вони вели пропаганду за «остаточну перемогу», видавали партійну літературу, шпіонували між вояками, цензурували їхні листи додому і листи до них із Німеччини. Німецькому солдатові заборонялося читати американські газети, а як дозволялося, то тільки так, що нацистська цензура замазувала ті звістки, що були невигідні для Гітлера.

Те саме було і з книжками. Гітлерові партійці забороняли полоненим німцям читати ті книжки, що не були дозволені в Німеччині, зокрема забороняли читати і ніщили (палили) книги юдейських авторів.

Коли котрийсь із вояків дозволив собі висловити сумнів щодо правильності Гітлерової політики, то партійна адміністрація таких переслідувало-карала на тілі, а деколи й вішала.

Американці спокійно придивлялися до цієї автономії в німецьких таборах і ждали, що з того вийде. Вони вірили в людський здоровий розум і надіялися, що чуття людської гідності таки пройменеться і серед німців. І вони не помилилися. Зловживання Гітлерових партійців, утихи і всякі крадіжки то — що так допекли німецьким воєнно — полоненим, що вони починали все більше протестувати. Самоволя нацистської «еліти» так їм наобидла, так вони її зненави-

діли, що поробилися щирими пerekонаними демократами, противниками диктатури. Так американський експеримент удався: «Клин клином вибивай». Диктатура саме себе до краю скомпромітувала.

Коли глянемо на безвідповідальну «політику» групи відомої під назвою «бліскуче відокремлення» в деяких таборах американської зони, то доводиться собі ставити питання: чи це не продовження експерименту, що його зробили американці з німцями на своєму континенті? Мовляв подивимося, наскільки ці українці демократи. Якщо вони не вміють скинути з свого тіла тих дармоїдів, що на них налипли, значить, не можна їх трактувати як зрілу націю. Коли вони покажуть, що вміють собою демократично порядкувати, то елава Богу. Но демократія це не теорія, а життєва практика: це уміння здійснити ідею рівності і справедливості в громадському житті.

Що цей наш здогад має підставу, свідчить лист від одного нашого визначного громадянина з Америки. Він пише, що американці знають, що то за «цяця» сумнозвісне «бліскуче відокремлення». Але вони навмисне можуть попускати цим панкам, щоб побачити, як реагує українська маса на свою «рідну» диктатуру. Таке пише наш земляк з Америки. Мабуть має рацію. Собі на втіху можемо сказати, що безконтрольна команда «відокремленців» по деяких таборах американської зони таки зробила своє: наші люди заворушилися і кажуть однодушно, що цих непорядків далі терпіти не можуть і не будуть. Це великий успіх демократичної ідеї. Наши громадяни перестають боятися терористів і беруться до свідомої організованої боротьби за свої демократичні права.

Щастя, Боже!

Панас Феденко.

Політичний огляд

Франція по виборах

Вибори до громад у Франції дали велику перевагу партії де Голя. Після цього ясно, що нові вибори до парламенту підуть в нафірмі об'єднання проти комуністичних партій. Вся пропаганда де Голя направлена проти комуністичної небезпеки і за співпрацю з демократичними великорадянськими - США та Англією.

Південна Америка

Південно-американські держави розривають дипломатичні зносини з Советським Союзом. Відновлення Комінтерну під назвою «Комінформ» дає причину для енергійної оборони проти большевицького наступу. Також у північній Америці оборона перед комуністичними агентами іде далі. В різних установах державних відбувається чистка всіх осіб, прихильних до большевизму. Про настрайм американського громадянства свідчить такий факт: в одному судовому процесі ухвалено присуд, згідно з яким називання когось комуністом вважається за образ чести і наклеп, (якщо дана особа не комуніст). У мотивації присуду сказано, що в Америці тепер означенню особи як члена комуністичної партії приносить людині поважну персональну шкоду.

Іран

Іранський уряд і парламент повстає проти советського натиску. Іранський парламент відмовився затвердити договір про нафту з СССР, заключений у квітні минулого року. Іранські політики заявляють, що раніше вони мусіли робити поступки СССР під советським натиском. Тепер Іран хоче взагалі відмовити чужим державам брати участь у добуванні нафти в Ірані.

Польща

Втеча Міколайчука, колишнього віцепрем'єра Польщі і голови селянської партії, викликала загальний інтерес у світі. Міколайчик був головою польського еміграційного уряду в Лондоні. 1945 року він вийшов у Варшаву за згодою англійського уряду, бо хотів урятувати демократичні торідки у визволеній від гітлеризму Польщі. Його зусиллями задержано на деякий час советизацію Польщі. Але цей процес йшов невпинно вперед. Міколайчик бачив, як мусів тікати за кордон його, сказавши, однодумець Нодь, голова мад'ярської селянської партії, він знає, що згинув на шибениці в Боловці. Петков, він бачив приготування до процесу проти голови румунської селянської партії Юлія Маніу. Утеча Міко-

лайчика показує, що надії опозиції перемогти комуністів голосуванням не здійснилися.

Мануїльский проти США

Міністер советської України Дмитро Мануїльський виступив на засіданні Об'єднаних Націй з обвинуваченням, що США бере на собі роль «поліціята» супроти інших країв. Тому, мовляв, інші держави можуть теж втрачатися до справ США. Мануїльський зазначив також, що США виступають проти «трудящого люду світу». В обороні США виступив белгієць Ван-Лянгенгове. Він заявив, що буде голосувати проти резолюції, яка засуджує будь-яку країну. До Бельгії прилучилася Бразилія. Колумбія і Куба.

Еспанський протест

Уряд ген. Франка протестує проти «політичних махінацій» у Лондоні, в яких ніби то брав участь англійський міністер Бевін. Уряд Франка твердить, що Бевін прийняв у себе Піето, провідника еспанських соціалістів, а також Хіль Роблеса, голову монархістичі партії. Еспанська нота наставила не-немосковською спробою втручання до еспанських справ.

Масові збори з Черчіллем

Лондон. Черчілль незабаром має виголосити з Парижі на масовому зібранні промислу про Сполучені Штати Європи. Збори правдоподібно відбудуться в одному з найбільших столиць Франції — приміщень. Його організує французький комітет створеної Черчіллем організації «Сполучені Штати Європи».

30 листопада ц. р. в лікарні Августбургу помер видатний поет - неокласик

ЮРІЙ КЛЕН (ОСВАЛЬД БУРГАРДТ)

Редакція «Нашого Життя» висловлює свій глибокий жаль з приходом великої втрати для українського суспільства.

КОРОФОРУ

* Чехо-словакський суд засудив позачільно Сидора, кол. словакського дипломатичного представника в Ватикані, на 20 років в'язниці.

* В Норвегії відбуваються вибори до громадських самоуправ. Соціал-демократи ведуть перед (3171 місць); всі інші партії не здобули ще повних 1000 місць.

* Після перемоги де Голя на виборах у Франції сподівається, що еспансько-французький кордон буде відкритий.

* У французьких політичних колах обговорюється чутка про злиття партії радикально-соціалістичної (Еріо) з партією ген. де Голя. Сенатор Роберт Теф' виставив свою кандидатуру на президента США від республіканської партії.

* В Брюсселі має відбутися з'їзд делегатів всіх європейських соціал-демократичних партій для відновлення Соціалістичного Интернаціоналу.

* США і Греція підписали нову умову в справі розбудови передромів на 1 міл. дол.

* Американські мурихи звернулися до ОН з проханням охороняти їхні права.

* Нагороду Нобеля, з медицини і фізіології поділено між подружжям Ф. Герті Корні з США і Б. А. Гузей з Буенос-Айресу.

* В Сальоніках повіщено 13 грецьких комуністів, які були осніним судом присуджені на кару смерті.

* За остаточними обчисленнями партія де Голя здобула в Парижі 54,49% а комуністи 26,85% всіх голосів.

* В Братиславі розпочався процес проти 9 членів кол. слованського уряду з прем'єром Стефаном Тіко, братом стражданого недавно о. Йосифом Тіко.

* 450 ДП покинули 25 жовтня Мюнхен, виїжджаючи в різні країни; здебільшого до Франції. 2700 поляків, що служили в американській охороні, переведено на стан ДП.

* Белгійська комісія, що шукає робітників до копалень, має прибути на американську зону Німеччини. Її завдання — подати таборянам правдиву картину життя в Бельгії на протилежну чуткам про невигідні умови праці в Бельгії.

* В знищених районах Советського Союзу до цього часу відбудовано 950.000 житлових будинків.

* В Букаренії відбувається перед виборним судом процес проти Конституційного Суду Братілії, проводира румунської опозиційної партії національних лібералів.

* В округах, які згідно з італійським мирним договором приєднані до Югославії, 13 листопада відбудуться вибори до югославських національних зборів.

Доручення партійних чинників УССР

Партійні чинники УССР дали доручення централі професійних спілок присвятити більше уваги та посилити ідеїно-освідомлену роботу серед працівників наукових закладів, міністерств, школ, мистецтв тощо. Інтелігенція, що — за словами указу — має вести провід в ідеїно-освідомленій роботі, сама під цим огляdom хіб є. Пропонується по всіх більших містах УССР відкрити філії університету марксизму-ленінізму та організувати серію доповідей про СССР і його становище у світі.

Напасть на Шумахера

На голову німецької соціал-демократії Шумахера московська газета «Правда» кинула обвинувачення, що він, мовляв, перед приходом Гітлера до влади брав гроші від німецьких капіталістів. Це твердить німецький полонений сотник Рудольф Монфор, що перевівся в Москву. Він має бути тим капіталістом, що ніби то давав Шумахеру гроші «для боротьби з пролетаріатом». Шумахер заявив до американської преси у Вашингтоні:

«Я не знаю ніякого сотника Рудольфа Монфора. Я не знаю навіть, чи така людина взагалі існує». Шумахер зазначив: «Советський уряд веліть німецьким полоненим писати листи до мене. Ці листи обвинувачують мене у всікого роду політичних злочинах. Авторів цих листів примушують писати неправду і «Правда» знає, що ці листи неправдиві. Росіяни проти мене, бо я відмовився від об'єднання соціал-демократів з комуністами.

УСІОГО СВІТУ

Еспанські монархісти і республіканці.

Президент на еспанський трон Дон Хуан досі не видав жодного післядомлення про переговори в Лондоні Інадесіо Прісто та з Хіль Воблесом у справі створення фронту проти ген. Франка. Сподіваються, що таке повідомлення з'явиться тоді, як Хіль Роблес, голова еспанських монархістів прибуде до Лісабону.

Проти-франківський уряд

Недавно прибули з Лондону голова еспанської соціалістичної партії І. Прісто заявив, що еспанські комуністи не будуть запрошенні до участі в передбаченому коаліційному уряді, що має поборювати режим ген. Франка.

Вироблення пляну про поділ Палестини

Підкомісія ОН для поділу Палестини відбула своє засідання. Ця підкомісія має спеціальні завдання скласти докладний план майбутнього уряду Палестини на основі поділу країни на дві держави. Ця підкомісія розглядає також її справу сіонізму та утікчів.

Підкомісія ухвалила, що Великобританія, згідно з своїм бажанням залишиться в Палестині як спостерігач. Представник Жидівської Агенції бере участь в дебатах, але без вирішального голосу.

Американський конгрес

Після конференції з представниками Конгресу Президент Трумен заявив, що на 17 листопада скликатиметься надзвичайна сесія американського Конгресу для обговорення допомоги Європі, в першу чергу Італії, Австрії і Франції. Проектується призначити 20—30 міл. доларів для Австрії, 400 міл. дол. для окупованих країв Німеччини, Кореї і Японії, 370 міл. дол. для Франції, 285 міл. дол. для Італії.

Новий французький уряд

У зв'язку з недавніми виборами до громадських рад прем'єр Рамаде утворив новий уряд. До цього уряду входить 7 соціалістів, 3 представники католицької народної партії (партія Бідо), двоє лівих республіканців і 1 незалежний.

Промова Жданова

Орган італійських комуністів «Уніта» подає промову секретаря комуністичної партії ССР Жданова, виголошенню у Варшаві на таємній конференції 9 комуністичних партій. Жданов зазначив, що перемога над Німеччиною і Японією — це заслуга ССР. Ціль політики англо-саксонських держав — ізолятувати ССР. Утворення Комінформу з центром в Београді — це відповідь на протикомуністичну політику США. ССР-це оборонець європейських інтересів від «диктатури Трумена» і «плану Маршала». ССР зробить все можливе, щоб передходити здійсненню цього пляну.

Проголошення «священної війни».

Шейхи арабських племен Іраку проголосили «священу війну» з ціллю оборонити неподільність Палестини. До 3.000 арабських представників брало участь в «воєнній раді». Утворено виконавчу раду. Її центр у Багдаді. На засіданні було чути протести проти Трумена, та сіоністів.

Протест Китаю

Китайський міністр закордонних справ залишає ССР що він не дотримує советсько-китайського договору приязні. Війна почутувала Китайські 60 міліардів доларів і 10 міл. людей. Китай зажадає в договірі з Японією островів Ліу Ку і промислових устаткувань, вивезених росіянами з Манджурії. Китай не хоче провадити супроти Японії політику помсти, але мусить додмагатися довголітньої військової контролі, щоб забезпечитися перед нападом.

Промова Бернса

Колишній американський міністр закордонних справ Бернс у своїй промові запропонував, щоб США, Англія і Франція, не зважаючи на політику ССР, скликали конференцію для обговорення мирового договору з Німеччиною. Бернс сказав, що ССР уже показав при обговорюванні загального мирового договору, що він не бажає співпрацювати.

Італійці йдуть на працю до Франції

Рада міністрів Італії затвердила два проекти, що торкаються урегулювання робітничої еміграції італійців до Франції на хліборобську та індустріальну працю.

Чистка в Голівуді

В Голівуді, фільмовому центрі Америки, спеціальна комісія перевіряє артистів, що їм закидають «протиамериканську чинність». Комісія переслухувала Уота Дісні, творця знаменитих комічних картин — «Мікі Маус» і «Дональд Дак». Переслухані були також Адольф Манжу, Роберт Монтгомері, Гері Купер, Рональд Ріган, Джордж Мерфі та інші.

Франція одержує колишні німецькі військові кораблі

Дев'ять колишніх німецьких кораблів були піщадавно передані Франції в бременському порті командуючим морських сил Америки в Німеччині. Це: 1 нищівник, 2 мінні транспортові, 1 танкер та декілька торговельних кораблів.

Совітська напаст

Совітський майор Руденко промовляв у Берліні в совітському домі культури і сказав, між іншим, що західні великороджаві відкладали свою інвазію в Європі з наміром, щоб ССР та Німеччина «викривалися до смерті». А все ж, — додав цей майор, — Совітський Союз, «спирається на 200 мільйонів мешканців і на всі поступові елементи в цілому світі, вийшов із війни ще сильніший і має намір забезпечити мир, не вважаючи на всі спроби викликати нову війну».

Недавно, що американський генерал Л. Клей мусів протестувати проти подібних зневажливих висловів червоного офіцера на адресу США.

Турецько-російські дебати

На Загальні Збори Об'єднаних Націй в голосуванні в справі двох членів Ради Безпеки не дали жадного результату. Постановлено створити сталу Балканську комісію. Вишинський знову виступив з гострими обвинуваченнями американських дипломатів, яких він називав «паліями війни», а про колишнього американського міністра закордонних справ Бернса сказав, що він після опублікування своїх меморіалів здобув рекорд «неправди і брехні» проти Советського Союзу.

В дебатах над совітською пропозицією про засуджування «паліїв війни» дійшло до гострої виміни думок і обвинувачень між совітським і турецькими дипломатами. Вишинський закинув Туреччині, що вона під час війни співпрацювала з Німеччиною і що Туреччина захопила російську територію. Турецький делегат закинув советам, що вони загарбали турецьку територію. Після цього забрав голос англійський делегат мін. Мек Ніл, який сказав, що Англія має документи німецького міністерства закордонних справ. Він вяснив Вишинському, що

таке підбурювання війни, навіши цитати з промови Молотова під час підписання німецько-советського договору в 1939 р. Молотов обвинував Англію і союзників у тому, що вони мовляв провадять «імперіялістичну війну» проти Німеччини. Цитував й промову Молотова, в якій називалося знані соціалісти Франції і Англії «паліями війни».

Барух перестерігає

Бернард Барух, фінансовий дорадчик президента Трумена, заявив 24 жовтня, що США попали в «холодну», яка дедалі стас «теплішою». «Барух» закликає конгрес утворити підготівну програму, що могла б діяти, «коли б почалася війна». Барухова «програма-мінімум» для оборони мала б мобілізувати всю силу Америки — військову, господарську й духову — з загальним військовим навчанням для чоловіків і жінок. Він радить завести загальну регуляцію цін із заробітною платні, щоб перешкодити нечесним доходам і попередити інфляцію.

Війнятковий стан в Чилі

Чилійський уряд запровадив в чотирьох провінціях війнятковий стан в зв'язку з тим, що після зірвання дипломатичних відносин з ССР було заарештовано 200 комуністів. Комуністична Партія, як значиться в офіційному оголошенні, мала намір насильницьким способом перевести цілий ряд страйків. Влада в Санть-Яго заборонила публічні зібрання та демонстрації, в яких комуністи брали участь. Влада дісталася відомості, що пляновані страйки мали охопити азотову та мідну індустрію, а також транспорт. Урядова совітська інформаційна агенція «Тас» оголосила відповідь на чилійські обвинувачення в тому, що совети відповідальні за неспокій у Чилі в тій відповіді сказали що ССР нічого спільного з подіями в Чилі не має.

Закрито комуністичні журнали

Полковник І. Н. Нілле, керівник відділу контролю відомостей при військовому Управлінні оголосив, що за порушення наказів військового Управління закрито дві офіційні газети комуністичної партії в Вюртенберг-Бадені «Баденська народна луна» (Бабіше фольксхе) та «Голос народу». (Ді фольксхштіме).

366.000 тон харчів привезено до англо-американської зони

Приблизно 366.000 тонн збіжжя та борошна привезено з США в вересні місяці для двох зон. Привезено також ще 5000 тонн інших харчів а саме - вівса, та спорошкованого молока.

Число партій в Італії зменшується

Ідуши слідком за «партию дії», партія демократії праці має злитися з більшістю соціалістичної партії. Секретар «демократії праці» звернувся до управління соціал-демократичної партії з листом, оповідаючи офіційно про прийняті рішення і прохочучи, призначити делегацію, уповноважену зреалізувати згадане об'єдання.

Заарештовано бразилійського посла в ССР

Советська поліція взяла під арешт бразилійського посла в Москві разом з його штабом. Це зроблено нібито для забезпечення і охорони цих дипломатів. Дозвіл на виїзд з Советського Союзу буде даний тоді, коли буде забезпечена непорушність совітського дипломатичного персоналу в Бразилії. Бразилійський уряд заявив, що тоді буде даний дозвіл на виїзд советських дипломатів, коли советський уряд даст заповіння американському послові в Москві, що і бразилійським дипломатам буде виданий дозвіл на виїзд з ССР.

Зміна посла

Советський посол в США, що тепер перебував в Москві, не вернеться вже до США, бо він захворів. Новим советським послом в США призначено Панюшкіна.

Міколайчик утік

Станіслав Міколайчик, голова опозиційної польської селянської партії, втік з Польщі. Міколайчик був одним членом польського еміграційного уряду в Лондоні, який був міністром в польському повоєнному уряду. Коли його партія в січневих виборах втратила дуже багато голосів, він залишив становище віце-прем'єра, а залишивши головою партії опозиції в польському парламенті. Припускають, що Міколайчик втік або до американської зони Німеччини, або до Лондону, до своєї родини, яку він перед поворотом до Польщі в 1941 р. залишив у Лондоні.

Генерал де Голь вимагає виборів

Генерал де Голь домагається розпусту національних зборів і оповіщення нових виборів.

Вістки з України

ВІДНОВЛЕНО ТРАНСПОРТ ЧЕРЕЗ ДНІПРОВИЙ ШЛЮЗ

9 го червня ц. р. через відбудований дніпровський шлюз біля Запоріжжя пропущено перші судна в напрямі Дніпропетровського (Катеринослава) і Києва.

Дніпровський шлюз складається з трьох камер. Їх по черзі наповнюють водою для суден що йдуть рікою. Після відновлення водної комунікації через шлюз Дніпро став знов судноплавний від Херсона на півдні, до Орії (Білорусь) на півночі.

НА ЗАКАРПАТІ

Кіевська «Радянська Жінка» подає, що на Закарпатті відкрито 164 дитячих ясел. Під їх доглядом виховуються близько сімисічні дітей в той час, коли їх матері зайняті працею в фабриках.

Дитячі садки і ясла є в Ужгороді, Мукачеві, Хусті, в невеличкому містечку Воловець, у селах Гукливе, Верхні Ворота та в інших місцевостях.

ПРАЦІ МОВОЗНАВЦІВ

В Києві відбувається черговий випуск студентів філологічного факультету Київського державного університету.

Інститут української літератури Академії наук УРСР на своїх засіданнях студієнців. Цим разом на засіданні відліття заслухано доповідь Л. Махнівця: «Як працював М. Коцюбинський». На засіданні відділу щевченкознавства заслушано доповідь І. Верниківської:

ТАЄМНИЦЯ АТОМОВОЇ БОМБИ

5)

10. Вияснюють діяльність Мея..

Приміщення в Лондоні, де жив др. Мей, і околиця Британського музею були під наглядом агентів англійської таємної поліції. Але учений канадські сидів нерухомо в своїй кімнаті, читав і на умовлену зустріч з советськими зв'язковими не приходив. Мабуть, його попередили про небезпеку советські агенти. Тим часом таємна поліція розвідувалася про те, що робив др. Мей перед тим у Канаді. Виявилось, що він, дійсно, дівчи відвідав атомовий центр Канади в Ретававі і, окрім того, нераз заїздив в хемічні дослідні лабораторії біля Чікага в Америці. Ці відомості послано у Вашингтон до генерала Гровса. Правило американської військової розвідки таке, що дозволяється особам, які приносять у секретних відділах, знати тільки те, що потрібне для іхньої роботи. Тому що перед деякількома місяцями, коли державний дослідний інститут Канади просив для др. Мея дозволу на в'їзд у США, цей дозвіл дав сам ген. Гровс. Розслід справи Мея виявив, що він був у лабораторії для атомових досліджень віля Чікага тричі. Втретє там працював між 25 вересня і 30 жовтня 1944 р., разом з іншими ученими в дуже секретній і важливій новій галузі. Мей хотів ще вчетверте побувати в американських лабораторіях, але ген. Гровс, за правилом безпеки, щоб др. Мей не міг знати більше, ніж треба, чимно, але рішучо сказав "ні". Отже, коли таємниця атомової бомби не попала в чужі руки, то це заслуга ген. Гровса, що не допустив до цієї справи близьче др. Мея.

В Лондоні др. Мей перебував постійно під наглядом тайної поліції. Але він не пробував шукати зв'язків з советськими агентами.

11. Наради міністрів.

Прем'єр Канади Кінг радився в справі советської шпионажі з прем'єром Еттлі та з міністром закордонних справ Бевіном. В грудні 1945 р. мала відбутися конференція представників чотирьох великорічкових. Щоб не порушувати гармонії конференції, вирішено не давати громадянству відомостей про советський шпионаж.

12. Промова Молотова.

В той час, коли Трумен, Еттлі та Кінг засідали на яхті "Секью", що заликовалася в річці Потомак, в СССР святковано

(Продовження з ч. 40)

28 роковини большевицької революції. Молотов у своїй промові сказав:

"Тепер неможливо задержати технічну таємницю великої ваги в виключному володінні однієї держави або вузького кола держав. Ми будемо мати атомову енергію і, крім того, ще багато інших речей."

13. Заботін безрадний.

Канадські розвідники старалися відвернути увагу полк. Заботіна від небезпеки, щоб він не міг попередити своїх канадських агентів, хоч військовий аташе знає, що деякі документи пропали, однак він не знає, що Гузенко передав канадським телеграфні стрічki, які він дав Гузенку декілька місяців тому для спалення. Друге, на що надяглися канадські розвідники, був страх Заботіна перед репресіями з Москви. Мабуть, цей полковник, боячися за свою долю, зменшував вагу втрачених документів і доносив у Москву про "крадіжку грошів". Тому в вересні, в жовтні та листопаді полковник Заботін та його люди діяли так, неначе нічого з советського посольства не пропало.

14. Емма Войкіна.

При кінці 1945 року зроблено значний поступок для вияснення головних совєтських агентів.

Поміж Гузенковими документами був список, куди Заботін вносиав усе, що він телеграфував у Москву. Цей список дав змогу канадським розкрити советських агентів. В ч. 175 цього списку було ім'я "Нора". При цім зазначено: "10 телеграм, три запити, 11 фотографій".

Гузенко притадав, що йому наказано спалити записки, але він вийняв їх із шафи і заховав у себе. Ці записки він передав канадському урядові. Ці записи були копіями таємних телеграм із Англії.

На щастя Гузенко зізнав ім'я "Нори". Це була Емма Войкіна. При цьому сказав Гузенко, що вона познайомилася з майором Соколовим, і він запропонував використати її як агентку. При цій розмові був і Гузенко. Войкіна сказала, що любить Росію і хоче Росії помогти.

Войкіна народилася в Канаді 1920 р., батьки її були росіянини із секти духоборів. Вона знала однаково добре англійсько

Протест проти засилання людей в ССР.

Середньо-европейський федеральний клуб в Лондоні видав заклик у справі засланих большевиками людей з серединної і східної Європи.

Заклик звертається до ОН і описує долю нещасних, що їх жорстокий людоненависницький режим в ССР заслав в далекі місця півночі й сходу. Світ мовчить про ці злочини, хоч про людей, яких держали нацисти в концентраційних таборах, багато писано.

Тепер світ обурюється тим, що німецьких техніків вивозять в ССР. Алеж їм, тим технікам, дають значно кращі умови проти тих, що в них живе 20 мільйонів модерних рабів.

В 1939—40 з території колишньої Польщі вивезено 641.000 поляків, 369.000 жидів і 210.000 українців. Тоді ж таки збалтійських країн вивезено 34.260 ли-

товців і 10.000 литовських жидів. 55.000 естонців і 50.000 естонських жидів. 43.000 латишів і 7000 жидів з Латвії.

В роках 1944—45 вивезено 89.000 литовців, 75.000 латишів і 125.000 естонців. Вивезено також 115.000 словаків, 280.000 білорусів і 9.750.000 українців.

ОН мовчить про всі ці злочини Сталінової тоталітарної диктатури. Заклик звертається до ОН зажадити цією справою і пропонує створити комісію для дослідження долі нещасних жертв большевизму. Далі заклик просить ОН пустити в рух свої засоби, щоб відновити свободу в країнах серединної і східної Європи.

* Голова: Лев Прхала

Секретар: Ян Залескі

Др. СТЕПАН БАРАН

МРІ І ДІЙСНІСТЬ

Українське громадянство на еміграції в Німеччині вже декілька місяців було занепокоєне таємничим ходом подій, зв'язаних з виготовленням проекту нового статуту ЦПУЕ підозрюючи, що за цією таємницею криється на мір деяких кіл ЦПУЕ перевести повну його уніфікацію і всебічну централізацію. Ціль була дати можливість вождівсько- тоталітарній групі "відокремленів" перевести в життя за допомогою шабезгів і попланетів свої беззастережний вплив і диктат у цілій нашій еміграційній спільноті. Побоювання нашого громадянства в повні виправдалися. Покликана на З'їзді представників ЦПУЕ в Регенсбурзі в травні ц. р. статутова комісія виготовила проект нового статуту ЦПУЕ збудованій в цілості на засадах уніфікації, централізації і диктату. Провід ЦПУЕ не поінформував заздалегідь нашого громадянства шляхом скликання окремої пресової конференції про зміст проекту статуту і його мотиви, хотів він видко заскочити громаданство на самому з'їзді і тим легше здійснити там свої наміри. Нормально у таких справах вислужують думки знавців, досвідчених людей, яких заважи беруться під увагу. Тут того не було і цілій проект статуту виявився так далеко нереальній, що його у проектований формі в житті ніяк здійснити не можна. Уніфікація цілого нашого еміграційного життя, всіх його організацій і установ на один зразок і переведення цілковитої централізації під однією командою — це знущання з життєвої дійсності. На шкідливість і неможливість здійснення такої системи звертає увагу д-р. Павло Лисяк, ще два роки тому на першому з'їзді представників ЦПУЕ. Але, на жаль, його розумний голос прогомонів тоді безслідно.

Очевидно, нового статуту ЦПУЕ не можна творити в суперечності з наявним фактичним і правним станом. А цей стан такий, що наша еміграція в Німеччині розділена між три окуповані зони — американську, британську і французьку, наче між три держави з

реальних постанов у зробленому проекті справді багато. Ми не можемо створити щось в роді власної держави на чужині, на якій ми тільки перелетні птахи. Організація нашого еміграційного життя в Зах. Німеччині, як легальна організація, мусить зважати на наявні тут закони і фактичний стан річей.

При цьому, при виробленні нового проекту статуту ЦПУЕ з характером допомогових комітетів, треба взяти під увагу вже кілька місяців тому за початкову і здійснювану, повільну але невпинну ліквідацію нашого еміграційного життя, зокрема по таборах, через безперервний виїзд наших скитацьливів з Німеччини даліше на захід. Це спричинить ліквідацію великої більшості наших організацій та установ, створених і розбудованих у Західній Німеччині в двох останніх роках. І цю обставину проект статуту теж мусить узглядити. Мусить бути вироблений плян, якого досі зовсім нема. ліквідації наших установ тут очевидно не всіх, і творення нових там, де наші скитацьливі осядуть. З тим в'яжеться і справа збереження та перенесення — на інші місця тих наших матеріальних національних цінностей, що їх тут масно, а які в Німеччині не можуть залишитися. Одним словом, крайня пора перестати бути романтиками і, рахуючись з тверезою дійсністю, відповідно до неї організовувати пляново наше скитацьливче життя.

Члени Українського Центрального Комітету (УЦДК) і всіх Об'єднаних Українських Допомогових Комітетів (ОУДК) на англійську окупаційну зону відбули спільні пленарні засідання в Бельомберзі 1 жовтня 1947 р. у звязку зі З'їздом представників ЦПУЕ, що мав відбутися 16 і 17 і 18 жовтня.

1. Пленум приймає до відома доповідь голови УЦДК п. Григорія Ялового про продовження відбутого в Регенсбурзі дня 10 травня 1947 р. другого З'їзду Української Еміграції — у дні 16 і 17 жовтня 1947 р., у ще покищо близьче неозначеній місцевості американської зони, з двома точками нарад, а саме: 1. схвалення нового статуту ЦПУЕ та 2. вибір керівних органів цього Представництва, як і про зазини ЦПУЕ, щоб тутешня смуга взяла участь у згаданій

ку і російську мову і служила в міністерстві закордонних справ, в відділі для тасмних (шифрованих) справ від місяця лютого 1944 року. Тут вона могла бачити всі дипломатичні телеграми!

Коли її звязки з советським посольством стали через Гузенка відомі канадському урядові, в міністерстві варішено тимчасом її не звільнити, а тільки перевести до пашпортового відділу міністерства. Емма Войкіна, довідавши про це, питалася:

"Яка цьому причина? Чи моя праця не була задовільною?"

Начальник відділу сказав їй, що в пашпортовім відділі вона потрібна як добра стенографістка. Цим обережним способом канадська протирівідка хотіла приспати увагу советської агентури. Можна було мати догляд над Еммою Войкіною, з ким вона знається і зустрічається. З Гузенковими документами було видно, що ще багато агентів було в Канаді, і треба було розкрити їх дійсні імена.

15. Агентка "Еллі"

Між советськими документами, що приніс Гузенко, були два під ч. ч. 109 і 110, позначені як "коція" і "скорочена копія" секретних листів від канадського посла в Москві до голови канадського уряду Кінга. Додатково Гузенко приніс телеграму з Москви до Заботіна, що відносилася до "Еллі".

Хто вона? — питався інспектор Леопольд у Гузенка:

— Перед тим як покинути посольство, я заглянув у її документи. Її ім'я — Віллшер, вона працює тут в уряді високого комісара Об'єднаного Королівства Британії в Оттаві.

Британським високим комісаром у Канаді був Малcolm Mek Donald, син колишнього прем'єра Англії Ремселя Mek Donald. Він був збентежений тим, що одна з його урядниць була під підоарінням. Една Віллшер в уряді високого комісара була Кетлін Mері Віллшер, що як помічниця регистратора мала доступ для всіх вхідних і вихідних листів і телеграм і до всіх високо секретних справ. Ця жінка була в віці біля 40 років, спокійна, говорила тихо і мала репутацію доброго працівника. Зовнішність її скріпала нарадувала присмітного вигляду учительку ніж тайну агентку.

Канадська протирівідка розуміла, що треба великої обережності, щоб не злакати передчасно советських агентів. Один тільки шлях був для цього: поставити "Еллі" під нагляд і поступово змінити характер її праці, щоб вона не могла одержати важливих відомостей.

(Далі буде.)

ному продовженні З'їзу, обсилаючи його тими самими делегатами, котрі приймали участь у регенсбурському З'їзду.

2. По переведенні вичерпної дискусії в цій справ

Молодь і реалізм

Часто на еміграції можна почути думки, що колишня підсоветська молодь вихована в дусі матеріалізму, тому чужа ідеяльність, самопосвята. Кажуть, що вона, ця молодь, занадто по-реалістичному підходить до дійсності, тобто занадто прив'язана до землі, і не літає в хмарах.

Ми не хочемо на початку доводити провідство того чи того твердження. Що це скажемо пізніше. А на початку хочеться сказати про саму реалістичну наставу підсоветської молоді та взагалі всякої молоді і про те чи що реалістичну наставу треба вважати хибною чи навпаки, — великою позитивною прикметою.

Щодо реалізму колишньої підсоветської та теперішньої молоді — це так, він в неї переважає. Молодь в основній своїй масі реалістична. Такою її зробило саме життя. Мрія не було коли. Треба було працювати, вчитися. Крім того, мрії ні до чого не доводили. Існували можливості вивчитися і стати фахівцем. Інша річ, які матеріальні користі приносив фах, але молодь могла стати фахівцем усяким, без ніяких майже винятків. Можна було стати інженером, учителем, лікарем, ученим, селянином, робітником.

Можна тій молоді закидати, що вона не влаштовувала страйків та повстань проти советської влади? Що вона не мріяла про повалення советського режиму, а, мовляв, пішла вчитися та здобувати фахи, занедбавши визвольну справу... Можна робити такі закиди. Але здається, що ні одна нормальна людина такого закиду, поперше, не підніме, а подруге — він ні до чого, той закид, бо невідомо, що краще: чи те, що ми маємо висококваліфікованих спеціалістів, чи те, що ми мали б у Сибіру на якусь сотню тисяч могил більше. Думасмо, що для України краще живі спеціалісти, ніж розвіяні по Сибіру трупи колишніх спеціалістів...

Отож ми виховалися в дусі реалізму. Ми не звикли марити й будувати по-вітряні замки, в яких підмурівкам — бажання, стінами — вигадка, а дахом — безнадія... В боротьбі за шматок хліба ніколи було уявляти себе керівниками держави та держимордами, хоч для останнього були навіть дуже реальні можливості. Тут, ясна річ, не говоримо про всіх без винятку молодих людей Советської України. Говоримо про ту частину, що опинилася тепер на еміграції.

Ідеалізм, у нас дехто намагається поспекулювати так, як у Мюнхені на станції, приміром, спекулюють хлібними марками. Збирати гроши на УПА — ідеалізм. Можна з цим погодитися, хоч ідеалістами, поправі, були більше ті, що дають на УПА, а не ті, що збирають. Але брати 25 відсотків із зібраних на УПА грошей — чи це ідеалізм? А врешті не подавати звіту про ті зібрані гроши — це ідеалізм? Чи, може, щось інше?

“Ідеалісти” можуть говорити, що захочути, а ми, РЕАЛІСТИ, тут можемо сказати тільки так:

Братися за дорогу і чисту справу треба чистими руками. Тих хто програє зібрані для краю гроши — під суд! Тих, хто не хоче за них звітувати, — взяти на увагу й пізніше, після перевірки матеріалів, — до народного трибуналу в вільній Україні. Тих, хто почеврівнив неповинною братиню кров'ю руки в останні роки — до народного суду.

Чи можна інакше підходити до таких речей, де йде мова про зраду державних інтересів або про злочини, що не виключають і проклятого Богом і людьми братобівства? Та не тільки дорослих, а навіть півчому неповинних немовлят!..

Точаться суперечки на такі чудернацькі теми, як: що таке Україна. На останньому з'їзді ОПДЛ один молодий чоловік виступив із такою думкою, що мовляв, Україна — це не тільки степи, Дніпрельстан, трактори, садови і міста та села... Мовляв, Україна — це не те, а щось інше.

То що? — дозволимо собі запитати.

— Дух, стихія?

Про яку ж ми Україну мислимо: про

реальну країну, чи про фікцію, що втворилася в темних головах, які ніколи її не бачили і знають про неї стільки, як про далеку Патафонію чи піски Сагари?..

Тут ми знову реалісти. Мислимо про Україну, як про поняття з розмірами: мірою, вагою, силою, і з своїм характерним тільки для України духом.

Отож для нас Україна — це і степи,

і комбайні, і воли, і заводи, і Харків, і

Дніпропетровськ із європейськими вул-

ицями, і Дніпрельстан.

Ми реалісти.

Тому вчимося, щоб принести з собою

нові фахи і знання. Тому вчимося мови,

щоб допомогти тим нашій майбутній Україні. Тому вчимося західної демок-

ратії, щоб не принести нашим мученикам-братам нового ярма, що йому назва — бандерівціна. Тобто — насила, наруга над людьми, концентракти, безоглядна диктатура.

На еміграції чуємо кожного дня гасла: „Близьче до краю“.

Знову стаємо на позиції свої — позиції реалізму — й думаємо, що ж треба робити, щоб наблизитися до краю? Дехто гадає, що для цього треба витягти гаманця й дати першому-лішому бандерівцеві кілька десятирічок марок на їхній партійний фонд. Так, мовляв, наблизившися до краю. Словом, немов баси „на часточку“ краєві і тим від нього в деякій мірі відкупивши, замовивши свій невідомо який гріх...

Ми ж грошей не даемо в руки сумнівної чесності і починаємо поважно задумуватися над тим, що таки справді треба робити, щоб стати близьче до краю. І додумуємося, що до краю можна наблизитися трьома способами:

1. Перейти кордон і стати на боротьбу з окупантами пліч-о-пліч із тими, що їх називає усі світ УПА.

2. Дати грошову та іншу матеріальну допомогу для тих, хто бореться.

3. Вести пропаганду на землі та відповісти на нашу визвольну справу, інформуючи чужу пресу, журналістів та політиків про відносини в підсівських умовах та боротьбу з тими умовами нашого народу.

Перший пункт відпадає, бо практично він безкорисний і для нас, і для тих, кому ми думатимемо допомогти. Більше на сотню чи менше буде бійців УПА, успіхи іхніх дій від цього зовсім не залежатимуть.

Матеріальну допомогу вже давали кілька разів у 1945—46 роках і можемо ще дати, але вже не тим, кому давали дотепер, бо більше їм невіримо. Ті, що приходять із краю, говорять, що наших грошей навіть не бачили... Отож тоді будемо далі давати, коли заслухаємо звіт дотеперішніх збирачів.

Залишається третій пункт. Зовнішня пропаганда.

Отже, чи можна тут легковажити справами і літати по під хмарами на крилах вигадок та передбачень Насті Волошинової зі Львова?.. Думасмо, що тут потрібний глибокий реалізм.

Відриг від землі й кружляння в солідних хмарах давалися нам узнаки, і тәпер знову даетесь болюче й дошкульно.

Надіялися на якесь чудо, що ним тішили легковірів два роки безвідпові-

дальні люди, і майже не маемо перекладачів. Молодь — неписьменна в 20 столітті молодь! — палила газети, не вміючи прочитати ні однієї літери. Молодь вигрівалася по поліціях два роки, била кольпортерів і спекулювала — і не набула в достатній мірі практичних виробничих фахів.

Тому й тут рятує тільки здоровий реалізм. Розуміння своїх можливостей і вміння їх використати — оце той реалізм, що рятує від несподіванок та ще неприємств.

Нереальні пляни поєднуються з безkritичним фантазуванням. Але й тут, у фантазуванні, треба знати певні межі. Якщо малописьменний Стефко уявляє себе на місці абісінського негуса, а неписьменна Ганка — на місці британської королеви, то така фантазія нікому нічого не шкодить. Але коли той самий Стефко уявляє себе начальником полтавського концетраційного табору, а Ганка — його дружиною з золотом і сукнями, то це вже не жарт. Це вже біда та ще й велика. Тут іде про людей із поважно післямисленнями органами мислення.

І тут знову приходить на пораду здоровий реалізм.

Він примусить задуматися над можливостями в Україні для всякої, навіть по-мистецькому зафарбованого тоталізму виробився в трудящих України в такій примітивній формі, як вила і молотки, і всякому, хто прийде із тим гостинцем, доведеться зустрітися насамперед із тією немудрою зброєю, не говорячи вже про щось більш досконале.

І ми, молодь; реалісти, маючи, хоч невеликий досвід із підсівського життя, перестерігаємо наших тоталістів, як перестерігають сліпого перед небезпечною ямою:

Куди піде еміграційна молодь, — залежить від неї самої.

Україна без нас може обйтися. Не ми будемо вирішальним чинником у виборні України. Значить, і те, куди ми підімо, в тім числі й молодь, не буде для України ні трагедією — в гіршому випадку, ні великим щастям, якщо ми будемо намагатися колись певернутися з тим, що готовиться по деяких партійних лабораторіях. Якщо ж ми збиратимемося прийти з тим, що думають собі, приміром, кацки з під стягу Степана Бандери, то для України буде великим щастям не бачити нас на своїй землі загалі.

Молодь мусить глибоко обдумати ці справи.

Реалізм чи літання попід хмарами на крилах безкriticичної вигадки-два шляхи до вибору. На нашу думку, перший із них кращий.

ГНАТ ДЯДЮРЕНКО

Що пишуть за кордоном

БОЛЬШЕВИКИ В НАСТУПІ

„Нью-Йорк Трібюн“ пише, що американський посол в Москві Сміс має постійні клопоти з советським урядом. Советська преса раз-у-раз нападає на американський уряд і навіть на президента Трумена. Коли американський посол протестує, Молотов спершу запевняє, що уряд не може відповісти за ту чи ту статтю в газеті, але далі вияснює, що советська преса пише тільки для добра американського народу. З другого боку, московська „Правда“ закликає американський уряд припинити напади на СССР.

ГОЛОС АМЕРИКАНЦЯ ПРО КОМУНІЗМ

В американськім журналі „Форен Еферз“ вміщена стаття підписана буквою „Х“ під ноголовком „Джерела советської поведінки“. Кажуть, що це стаття Джорджа Кеннана, додядника Маршалла в советських справах. В ній, між іншим, читаємо:

„Це дивне, коли стверджуємо, що ідеологічна сила советів сьогодні найсильніша в просторах поза кордонами Росії. Це явище приводить на думку порівняння, що його зробив Томас Манн у своїй великий повісті „Буденбрук“. В ній видно, що суспільне життя людської збріноти часто виявляє найбільшу зовнішню близкучість у той час, коли зовнішній занепад в дійсності пішов уже луже далеко. Манн порівняв родину Буденбруків під час найбільшої її слави до однієї із зір, що хоч світить ще дуже ясно, але в дійсності вже перестала давно існувати. І чи не можна

сказати напевно, що сильне світло що його ще кидає Кремль на невдовolenі народи західнього світу, світло того сузір'я, що насправді вже загибає“.

ЯКЩО ЗАГОВОРЯТЬ АТОМОВІ АРМІЇ

В одній передовиці пише американський „Нью-Йорк Таймс“, що голова американської комісії для справ атомової енергії Д. Ліленталь висловився недавно в радіопромові, що Америка тепер проєктує, уліпшує і продукує атомову зброю.

В англійській газеті „Дейлі Мейл“ пишеться на цю тему таке:

Рассел, 75-літній філософ і математик, сказав недавно, що на випадок атомової війни Західна Європа буде у безпосередній небезпеці. Яка б не була політика Англії, вона на випадок війни перестане бути великою нацією. Якби почалася війна між США і СССР, Західну Європу зайняли б советські війська, а Англію американські. Американці кидали б бомби на Європу, а Совети на Англію. Це було б кінцем для Західної Європи.

Якщо СССР має бомбу, треба сподіватися, що він домагатиметься дальших поступок у Китаї, Персії, Греції, а можливо й Північній Африці, щоб спонукати Америку до війни.

Англійський тижневик „Ворлд Ньюс“ пише:

Знавці атомової енергії видали в Чіка-го брошурку про атомову бомбу. В цій брошурці подано навіть більше як можна б сподіватися з самого наголовку, бо є тут уступи, що відно-

сять не т

Новітній місіонер

(Допис із Швейцарії)

Вже кілька місяців, точніше: від людського ц. р., живе і працює в Німеччині між українськими скитальцями наш заокеанський земляк пастор Василь Кузів. Тоді коли загал вигнанців мріє про якнайшвидший виїзд до Америки, щоб після довгих років поневірянь зажити серед культурних умовин, добр. Кузів, навпаки, залишив США, де він має високе становище суперінтендента (епископа) Української Евангельської Церкви, і переніс свою діяльність між руїни і бараки, в яких живуть його знедолені брати. Як справжній місіонер, він забажав ділити іх долю та облегчити їхнє горе і поспішив туди, де його праця і поміч найбільш під сучасну пору потрібні.

Треба ще сказати, що мало хто з українців має такі можливості допомогти нашим утікачам, як пастор Кузів. Воїн не тільки американський громадянин (відома річ, що значить сьогодні американський пашпорт і американська уніформа в західній Німеччині!), не тільки людина великого життєвого і громадянського досвіду та високогуманних прикмет духа, але й наділений уповноваженнями впливових і багатьох міжнародних установ. В Німеччині він веде допоможову акцію як делегат організації ІМКА й Екуменічної Ради Церков (об'єднання всіх протестантських церков світу) та й біженецької комісії. Отже добре. Кузів має змогу використати засоби і вплив цих установ на користь наших людей, і робить це в міру своїх сил.

В кінці серпня ц. р. суперінтендент Кузів, збагачений досвідом праці в Німеччині, приїхав до Женеви і був у цьому важливому міжнародному пункті два тижні. Два працьовиті тижні, виповнені десятками справ, конференціями, нарадами, відвідинами, доповідями, що мали на цілі звернути увагу компетентних міжнародних чинників на потреби українських страдальців та поєднані тісніше українські допоможові заходи із діяльністю міжнародних організацій. Воїн. Кузів належить до тих рідкісних у нас громадян, що мають тонке відчуття потреби контакту зі світом і війняткової здібності ці контакти нав'язувати. На погляд пастора Кузева, одна з головних причин тяжкого становища української еміграції лежить у тому, що ми слабо репрезентовані перед тими чужими чинниками, що мають вирішний вплив на нашу долю. Інші національні групи втікачів, які поясляють й балтійці (не згадуючи вже про жидів), мають незрівняно кращі звязки, і тому постійно випереджують нас у використанні засобів матеріальної і моральної міжнародної допомоги. На думку добре. Кузіва, ми повинні збільшити нашу зусилля в цьому напрямі: треба б більше американських і канадських українців до праці в Європі, треба звернути більшу увагу на Швейцарію, де рішиться доля вигнанців.

Під час свого перебування в Женеві добре. Кузів вперше через змінливі звязки з тими двома організаціями, що їх репрезентують в Німеччині: з Екуменічною Радою Церков та з ІМКА. Крім того, він відбув конференцію в централі IPO (Міжнародна Організація для Втікачів, у ФЕЗЕ (Європейський Фонд Допомоги Студентам) та в півурядовій швейцарській установі «Допомога Втікачів».

Північна територія Венесуели 945.000 км². Країна суто тропічна й субтропічна.

Населення Венесуели 4,200000, більшість це мішани еспанського та індійського походження з домішкою

уряд Венесуели погодився прийняти деяке число переміщених осіб, до 50 року життя, разом з їх родинами, для праці в тропічному, субтропічному та поміркованому підсонні. Особливо бажані ремісники і хлібороби.

Венесуела-це найбільш висунена на північ країна Півд. Америки. Границя вона на заході з Колумбією, з півдня з Бразилією, зі сходу з британською Гвіяною.

Поверхня всієї території Венесуели 945.000 км². Країна суто тропічна й субтропічна.

Спомінів

В Думі довідалися ми, що ген. Краус ще немає і що він певне незабаром приїде з залізничного двірця. Щоб виграти час, ми одразу ж поїхали йому назустріч, і я ще раз мав нагоду бачити і на Фундукліївській і на Тимофіївській вулицях денікінських цивільних верхівців, які провадили якусь свою таємну працю...

На Безаківській вулиці, коло самої Жилянської наше авто стало; виявилось, що трапилось поважне пошкодження, і далі іхати не можна. Поки ми знайшли крамницю, де був не зіраний телефон, поки ми зв'язались з Думою, щоб викликати друге авто, повз нас до Думи проїхав і ген. Краус із своїм штабом. Коли ми вернулись то застали в Думі багатенько військових, усе галичан; було ще багато думків радників та й так різної публіки. Усі ждали, очевидно міського голову, щоб з'ясувати ситуацію. В кабінеті голови стояли велики столи, і за ними посадила штабова старшина та ми всі, «батьки міста». Ген. Краус ледве міг з'язати декілька слів

та, відношення до неї влади, громадсько-організаційне життя та високий моральний рівень: «Я ніколи не сподівався, — сказав він, — що зустріні на скитальні та кількість високовартісних, талановитих, творчих індівідуальностей. Я був свідком великого горя, але перебування між скитальцями скріпило мою віру в українське майбутнє. Суть діла в тому, щоб страждання — наших братів — скитальців не пішли намарне, але щоб ми витягнули з них відповідну науку. Треба зберегти тих людей, що колись можуть ще дати рідному народові великі цінності та які були б вартісним набутком для всякого краю, де б вони не поселилися. На жаль, власні українські допомогові засоби невеликі, це крапля води на гарячий камінь. Розв'язка для українських утікачів може прийти тільки в рамках загальній проблеми переміщених людей. Але це не означає, що ми маємо бути пасивні! Навпаки, треба напружити всі сили, щоб у рамках цих загальних можливостей досягти якнайбільше для наших одиниць, як для рятування українських людей. Тому наші власні засоби повинні бути вжиті для рятування справи. Воїн від того, як стоятиме наша справа, залежатиме остаточно також доля одиниць». При кінці доповіді добре. Кузів підніс сильно вагу швейцарського терену для цілості української допомогової акції, висловлюючи здивування, що ця справа не находити відповідного зрозуміння серед громадянства. Після доповіді відбулася дискусія, що продовжувалася до пізньої ночі.

Весь час свого перебування у Женеві добре. Кузів думає про працю, яку він залишив у Німеччині. Як вояк, що приїхавши з фронту на коротку відпустку, не може собі знайти місця серед мирних, нормальних умовин і з того чекає хвилинний повороту до боєвих товаришів, так от і добродія Кузева не тішили женевські квітучі сади й водограй, великоміський рух на бульварах і магазинах, повні найвибагливішого краму. Він прагнув якнайскорішого повороту до бараків і руїн, до братів, які його чекають. Справжній місіонер... М. Р.

На переселенчі теми:

Венесуела

Уряд Венесуели погодився прийняти деяке число переміщених осіб, до 50 року життя, разом з їх родинами, для праці в тропічному, субтропічному та поміркованому підсонні. Особливо бажані ремісники і хлібороби.

Венесуела-це найбільш висунена на північ країна Півд. Америки. Границя вона на заході з Колумбією, з півдня з Бразилією, зі сходу з британською Гвіяною.

Підсоння Венесуела рівникове, тропічне — багато опадів, головно в місяцях травень-листопад, а грудень-квітень-це сухий період.

Для європейців найкраще надаються гірські області, що лежать понад 2000 м. над рівнем моря.

Венесуела-це республіка.

Столиця Каракас, заснована ще 1567 р., має 267.000 мешканців.

Мова еспанська.

Венесуела-це католицька країна, але і інші віровизнання та толеровані.

Як звичайно в тропічному підсонні у Венесуели зустрічаються різні тропічні недуги, зокрема малярія.

Останніми роками випадків малярії небагато завдяки широкій праці малярійного інституту.

Головним засобом комунікації у Венесуелі є ріки. Залізниць є 12 ліній, які разом мають 1200 км. довжини. Більші шляхів майже нема. Довжина всіх шляхів не перевищує 10000 км. Найважніший засіб транспорту це муди й осли, що конкурують з... залізницею.

Монетарна одиниця болівар. Курс: 1 долар = 3 болівари.

Найважливішим річним продуктом є кава.

Годівля і випас худоби — головне заняття у Венесуелі.

Найважливіша копалина Венесуели нафта. Біля 70000 км² займають нафтovі поля. За останні 20 років Венесуела вибіглася продукцією нафти на одно з перших місць в світі і дас 10% світової продукції. 1941 р. Венесуела добула понад 33 міл. нафтovої ропи. Також багато тут, і асфальту. Продукція золота досягає річно 4000 кг., а продукція діамантів доходить річно до 24000 каратів.

В промисловості обов'язує 8-годинний день праці і принайменше 75% робітників мусить бути громадянами Венесуели.

Венесуела зацікавлена в першу чергу тими імігрантами, які мають охоту на натуралізуватися і стати спраїжніми її громадянами. Її промисловість росте й вона потребує робітників, особливо фахівців. Уряд висяє можливості поселення емігрантів як фармерів, тропічне підсолнія цьому не дуже сприяє.

Чужинці що прибувають до Венесуели, в зasadі мають рівні права з громадянами, але всеж таки є і різниці, на прикладі:

а) В ніякому підприємстві не сміє працювати більше як 25% чужинців.

б) Чужинецькі дипломи чи права працювати в галузі медицини і судінництва не визнаються для приватної практики.

в) Проти чужинецької пропаганди вжито деяких заходів, що обмежують права чужинців.

Уряд не гарантує, що імігрант знайде собі відповідну працю, але зате уряд зобов'язується дати йому мешкання, іж у медичну допомогу на деякий час і буде допомагати найти собі працю. Робітники чужинці зрівняні в правах із місцевими робітниками.

Українців у Венесуелі дуже мало, і про них нам нічого невідомо. Назагал закліматизуватися тут для наших людей було б дуже важко, і тому перед виїздом до Венесуели треба добре передумати справу і що-найменше тоді рішатися.

А. К-р.

Л. ЧИКАЛЕНКО

Осінь 1919 року

(Уривок з спомінів)

Нічого вже говорити про той цілий час, коли ми сідали на наше авто, до нас підішов галицький сотник і прохав нас взяти його з собою. Він переконався, що з конем нічого не з'яється, засмучений іхав до свого штабу. Поки автомобіль рушив, ззаду підішов галицький сотник і стурбовано запитав нас, чи до чогось ми договорилися. Я сказав, що ні. Солдат упевнено заявив, що між військом багато є, як він, полтавців та й харківчан, і що вони проти українців битись не будуть. Нашу розмову грубою лайкою, зверненою до цього солдата, перервав якийсь денікінський старшина. Іхали ми якнайшвидше і слухали всю дорогу нарикання сотника Стадника як членів він нами відрекомендувався. Оповідав дорогу про свої пригоди і на малоазійському фронті і на Балканах і порівнював з тим, що з ним трапилось оце на нашій Україні.

В Думі довідалися ми, що ген. Краус ще немає і що він певне незабаром приїде з залізничного двірця. Щоб виграти час, ми одразу ж поїхали йому назустріч, і я ще раз мав нагоду бачити і на Фундукліївській і на Тимофіївській вулицях денікінських цивільних верхівців, які провадили якусь свою таємну працю... На Безаківській вулиці, коло самої Жилянської наше авто стало; виявилось, що трапилось поважне пошкодження, і далі іхати не можна. Поки ми знайшли крамницю, де був не зіраний телефон, поки ми зв'язались з Думою, щоб викликати друге авто, повз нас до Думи проїхав і ген. Краус із своїм штабом. Коли ми вернувшись то застали в Думі багатенько військових, усе галичан; було ще багато думків радників та й так різної публіки. Усі ждали, очевидно міського голову, щоб з'ясувати ситуацію. В кабінеті голови стояли велики столи, і за ними посадила штабова старшина та ми всі, «батьки міста». Ген. Краус ледве міг з'язати декілька слів

та, відношення до неї влади, громадсько-організаційне життя та високий моральний рівень: «Я ніколи не сподівався, — сказав він, — що зустріні на скитальні та кількість високовартісних, талановитих, творчих індівідуальностей. Я був свідком великого горя, але перебування між скитальцями скріпило мою віру в українське майбутнє. Суть діла в тому, щоб страждання — наших братів — скит

Ще про видавничі справи

Лист голови МУР-у п. Уласа Самчука надрукований у наших газетах, і відгук на нього п. О. Наріжного («Звернення до письменника п. Уласа Самчука «Укр. Вісті», ч. 66) висунули знов на порядок денній ту бочою справу, що я її свого часу був заторкнув в огляді українського літературного життя на еміграції (календар «На чужині»), — нашу видавницю справу. Згаданий лист п. Уласа Самчука не одного, мабуть, як каже п. Наріжний, «обгорнув сумом». Справді бо, голова такої великої громадської організації як МУР, організації, в якій згуртовані найкращі наші творчі сили, звертається, як жебрак, до якоїсь невиразної «маси» (вислів п. Наріжного), що сама потребує керівництва! Це примушує задуматися над причинами такого сумного явища в нашому житті. Я цілком згоден з п. Наріжним, що **перша і найголовніша причина** в самому МУР-і, в тому, що він, поперше, не зумів організувати свого власного видавництва, а подруге, своїми виданнями «Хорсом», альманахом «МУР», ч. 1 й ін.) скомпромітував українських письменників перед читачем висунувши на передній план «експериментаторів». Я знаю не один лист читачів до редакцій (на жаль, вони неопубліковані), що в них люди висловлюють обурення з приводу видання таких нечитаних речей, як писання п. Костецького, чи Косачів «Еней».

Друга причина — партійне розбиття наших національних сил. Відомо, що найбільші наші видавництва опинилися в руках різних партій, що друкують тільки «своїх» людей. А як письменники (такі, як п. Самчук, автор цих ряdkів ін.) здебільшого не належать до партій, то їм і немає доступу до цих видавництв.

Третя причина в тому, що наші приватні видавці уявили вже себе величими капіталістами і заасоціювали з цим «ідеологією». З огляду на це вони видовляються друкувати такі твори, в яких є хоч би невеличкий натяк на критику «багатих» чи взагалі соціальні проблеми. Ім байдуже те, що цим вони фактично закреслюють славні традиції всієї нашої класичної літератури, яка ніколи цих проблем не обмінал, бо навіть у Котляревського є мова про «правду мужичу» і «панську». Натомість ці видавці витрачають величезні гроші на видання й розкішні оформлення такої примітивної, неграмотної писанини, як «Шукачі блакитних перлів», «Мандрівка в безвідь» Вол. Гая тощо.

Четверта причина — почуття меншої вартості наших людей. Наши видавництва ганяються за всякими чужими письменниками, хоч би вони були й низькою або й ніякої вартості, і не цінять своїх. Так, вони поспішили видати троцькістський твір «Колгосп тварин», що подає тільки схематично знану нам дійність, підносять твір Кестлера, і ніяк не реагують на аналогічні теми.

тикою твори українських письменників. Отже причин нашого лиха, як бачимо, багато. Заради тут, як це слухно зазначив п. Наріжний, могло б ЦПУЕ як надпартийна всенациональна організація, що повинна дбати про всеобщий розвиток нашої культури в демократичних умовах. Але дотеперішня млява діяльність цієї організації, її чудернацький бюджет, згідно з яким 70% грошей іде на апарат, не дає підстав для великих надій. Думаю, що найбільше повинні зробити самі письменники, гуртом чи поодинці. Будемо друкувати так, як спроможемось, — фотодруком, циклостилем чи інакше якось, але не залихамо тієї національної повинності, що лежить на нас. Я сам, маючи декілька великих речей, виношених роками й написаних порядком здійсненням взятого на себе національного обов'язку (роман про Кубань), тільки цим підбадьорюю себе в своїй праці. Пройдуть роки й десятиліття, і тоді буде видно, що з виданого хоч би й циклостилем має вартість, а що буде залихати як непотрібний мотлох. Прикро тільки, що тепер наші видавництва годують нашого читача тим мотлохом, особливо шкідливим у секторі читання для молоді.

В. Чапленко.

„Сміття в хаті“

(Діллінген)

Сьогоднішній ранок 20 жовтня знову приніс нам новину: 8,000 (вісім тисяч) унцій шоколаду, це більше 230 кг, викрадено з магазину в таборі Діллінген, Шоколаду викрадено лише країцього сорту, а гірша залишилася. Цікаво, що день і ніч біля магазину, де була шоколада, стоять поліційна стійка з таборової поліції. За тридцять ступнів, біля канцелярії IPO, ще одна стійка і за 50 метрів біля шпиталю третя стійка.

А скільки галасу підняли були Президія Ради, Управа табору і інні попленації тоді, як у газеті „Наше Життя“ з'явилася стаття про крадіжку цигарок і річей з нашого магазину супільної опіки!

Кричали, протестували, навіть більшевиками називали тих, хто посмів був таке писати.

Але дозвольте, Шановна Рада, кричачи тому, кого грабують!.. Він має святе право кликати на допомогу.

Не затуляйте рота батькові тих дітей, що їх ограбовано, бо він не може спокійно дивитися на своїх діток, приречених сухотами від недодання.

Д. А.

ІВАН МАНИЛО

ГОЛУБКА І КРІТ

(Із книги «Байкар»)

Конференції МУР-у в
Майнц-Кастелі присвячую.

— Ой, моя Голубко мила!

Маєш дужі сиві крила —

Понеси мене у вись,

Де фіялки розцвілісь;

Понеси мене далеко,

Де лунає Орлій «клекіт...

Вже не хочу я повзти,

Ніби степові Кроти!

«Ну, тримайся! — Голубка з сміхом

Так Кротові одмовля. —

Я тобі не хочу лиха...

Ти ж — неначе немовля...»

І полинули. У висі

Кріт поблід: — Назад вернися!..

Ліпше в нірці буду жити:

Не мені краса — блакить!

КОМУНІКАТ

Управи Української Академічної Громади в Швайцарії, з осідком в Берн-і:

1. На початку зимового семестру 1947/48 бажаємо пригадати всім зainteresованим сторонам, що в Швайцарії діє легалізована українська громадська установа — Українська Академічна Громада, з осідком в Берн-і. 2. У всіх питаннях, що зв'язані з студентським життям на терені Швайцарії, просимо звернутися на адресу:

Verband Ukrainischer Studierenden

Bern Transit, Postfach.

Управа УАГ - Берн.

БОГОСЛОВСЬКО - ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ УАПЦ В МЮНХЕНІ

має на складі такі видання:

1. Проф. Д-р. Д. Чижевський — «Історія філософії». ч. 1.
2. Проф. Д-р. Д. Чижевський — «Логіка» з зібранником логічних вправ».
3. «Зібранник науково-богословських і церковно-історичних праць». ч. 1.
4. Бюлетень Богословсько — «Педагогічної Академії УАПЦ». ч. 1, 2, 3.

Друкуються:

1. Протопрес. П. Калинович: «Літургіка», 2. о. Проф. О. Полулях — «Вступ до богословія», 3. Прот. І. Нагірняк. «Моральне богословіє».
- Замовлення надсилати:
- Theolog.-Pedagog. Akademie UAOK München, Dachauerstr. 9/I.

За ухвалою ЦПУЕ, ОМ, ОУМ створюється репрезентативна Капеля на базі хору «Україна» та Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, до якої оголошується добір співаків (сопрано та альтів).

Конкурс відбудеться 6. 11. 1947 р. від год. 10 до 16 в Мюнхен-Фрайманн, СС-Казерне, Консерваторія.

Про умови праці домовлятися на місці.

„ПРОБЛЕМИ“

ЖУРНАЛ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОЇ ДУМКИ

ПРОДАЄ

в Мюнхені

Кооператива „КОС“ Розенгаймерштрассе 46/І

Українська книгарня, Дахауерштрассе 9/І

Кіоск на головному двірці

Кіоск при Карльспляц

в Августбурзі

Кіоск в таборі Сомме Касернє

Кіоск на головному двірці

Кіоск при Моріцплац

у Франкфурті

Кіоск на головному двірці

На днях появиться в продажі

2-ге число журналу.

Жадайте наш журнал у всіх українських книгарнях і кіосках. Гуртові замовлення, при яких даємо 20% опусту прохаемо спрямовувати на адресу адміністрації: München 13, Heßstr. 132a/II чи на поштову скрітку: München 13, Schließfach 50.

Видавництво „Проблеми“

Заходом Українського Вільного Університету появились такі твори:

Автор	Назва	рік вид.	ціна в РМ
Проф. д-р І. Мірчук	Нарис української культури	1946	2,50
Проф. д-р В. Петров	Український фольклор	1946	10,—
Проф. Л. Окіншевич	Лекції з історії українського права	1947	25,—
Проф. М. Чубатий	Огляд історії українського права ч. I.	1947	15,—
— —	Огляд історії українського права ч. II.	1947	25,—
Проф. д-р Г. І. Щерба-ківський	Кам'яна доба в Україні	1947	15,—
Проф. Ю. Шерех	До генези називного речення	1947	15,—

Бажаючі можуть купити ці твори кожного дня крім суботи, від год. 10 — 12 в Канцелярії УВУ, Мюнхен, Версайлерштрассе 4/ІІІ, чи за післяплатою на підстеті писемного замовлення

Канцелярія
Українського Вільного Університету

СПОРТ

Від редакції

Ідучи назустріч побажанням наших читачів, відновлюємо наш спортивний куток. Ласкаво просимо всі спортивні товариства і спортивців надсилати нам повідомлення про свої змагання та імпрези.

УКРАЇНСКИЙ СПОРТ

Футбол: УСТ «Дніпро» (Корнберг) — УСТ «Чорногора» (Авгсбург); 2:2 (2:1). 25. X. в Августбурзі на спортивній площі «Чорногора» відбулися футбольні змагання за першість РФК між новим нашою еміграційною футбольовою лігой (коло першунів) УСТ «Дніпро» (Корнберг) та УСТ «Чорногора» (Авгсбург).

Молода дружина «Дніпро» мав перевагу над «Чорногорою». В «Чорногорі» дуже тяжко відзначити, часами тільки Савку Богдана, який також інколи робив помилки. На цей раз атака «Чорногори» не зовсім була добра, бракувало, зіграності й тренінгу. На нашу думку, треба було подумати щось про оборону: Назагал змагання пройшли «Фер» поза діякими малими непорозуміннями. Суддя — п. Гнатик (Міттенвальд).

Глядачів було 800 осіб. Гру почала дружина «Дніпро», яка за 10 хв. стріляє